МАЙ
29
Понедельник
1939 он
№ 121 (2761)
Сэн 10 мунгэ

Бухы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ОРГАН.

SSSR-ei VERXOOVNO SOVEEDEI GURBADUGAAR SEESSI

Moskvaada, SSSR-ei Verxoovno Soveedei gurbadugaar seessi neegdebe.

Soveed aradai erxim xybyyd ba basagad, terenei inag hungamalnuud bolbol gyrenei şuxaliin şuxala zorilgonuudiiji şiidxexiin tula, Kreemlevske dvoreecte suglarba. Staalinska, ton demokratiiçeska Konstituuciin johoor hungagdahan, Soveedyydei oronoi, gyrenei zasagai, deede oorgan xadaa zoxioon baiguulagşa ugaa jixe xydelmeriiin zişeeji byxii delxeide daxin xaruulxa baina.

SSSR-ei Verxoovno Soveedei gurbadugaar seessi bolbol gaixamşag ydernyydte suglaraba. Ton hajaxan, xojor hariin urda tee, BKP(b)-ein XVIII sjeezd xadaa gurbadugaar tabanzilei tuilai jixe plaaniiji, kommuniizmiin xysed torzestvoodo xyrexe zam deere istoriiçeska şinenyyd ilaltanuudiiji daişalan tuilalgiin plaaniiji xaraalhan baina. Marksiis-leeninske teooriiin gereleer manai byxii jabuulgiiji ba kommuniizmiin tyleө temeselei perspektiivyydiiji gereltyylhen, nyxer Staalinai sesen doklaadanь xyn byxende hanagdana. Soveed arad bolbol xysenyyd ba eneergieer dyyren, xaanaşji, soveed ynen sexe xynyyd xaana xydelmerilze bainab, tende, faabrikanuud ba zavooduud deere, kolxoozuud ba sovxoozuudta, tuilai jixe debzelte mederegdene. Manai haixan mynөөnei baidal, yglөөderei gaixamşag zorilgonuud, staalinska epooxiin aguujixenь—ede bygede xadaa tvoorçestvodo uriaalna, eneergiiiji heriyylne, şine xysenyydiiji urguulna.

Neegdeed baigaa Gurbadugaar Seessiin xydelmeri bolbol sociaIiizmiin şinenyyd ilaltanuudiiji tuilalgada, 1939 onoi plaanuudiiji amzaltataigaar dyyrgelgede, azalşadai enxe haixan baidaliiji saaşadanь deeşelyylgede, xydelmerişedei, tariaaşadai ba intelligeenciin eneergiiiji mobilizaacalgiin temdeg bolon yngerxe baina.

SSSR-ei Verxoovno Soveed bolbol soveed gyrenei koraabliiji bataar, naidamtaigaar jabuulna. Ene koraablьda, jamarşji berxeşeelnyyd aiItagyi. Soveed gyren—ene xadaa Leenin—Staalinai paartiin xytelberi doro, socialiis oobşçestviiji baiguulhan arad, geroinuudai ba zoxioon baiguulagşadai, zuundala milIioonno soveed arad myn. Manai orondo, promiişlennostiiin ba gazartariaalangai socialiis rekonstruukca tygesegdөө, eksploataatorska angiinuudai ylegdelnyydenь eseslen likvidiirovaiegdee, xydelmerişed, tariaaşad ba intelligeence bolbol kommuniizmiiji baiguulagşadai, azalai niite nege zoontdo zagsaa.

„Ede bygediin itoogto, bideeer bolbol dotoodiin baidalai xysed togtuuritai ba delxei deerexi jamarş haa praviitelьstviin ataarxaza bolmoor, ton dotoroo zasagai tiime bybezeltei bolhon bainabdi". (Staalin).

Kommuniizmiin xysed torzestvoogoi tyleө өөhediingөө temeselde, manai oronoi azalşad bolbol kapitaliis xyrieelge ba terenei ajuulnuud tuxai nesşji minuutada martangyi, soveed gyreneigөө urgaza baigaa ysse şadalda tulguurilxa baina.

Azalşad bolbol SSSR-ei Verxoovno Soveedei Gurbadugaar Seessiiji yiledberiiin şinenyyd amzaltanuudaar ugtana. Tomo şobiiti byxeniiji, revoliycioonno praazdnig byxeniiji yiledberiiin ulegyydeer ugtalga xadaa soveed gaixamşag tradiica boloo. Teende, manai aradai moraIьna-politiiçeske jediinstvo, erlingөө byxii xysenyydiiji socialiizmda, exe orondoo ygeze geze terenei ermelzelgenь ulam byri todoor xaragdana. Seessiin ydernyydte, tabaharlingaa programmiiji bolzorhoonь urid dyyrgehen predprijaatinuudai zarim spiisogyydenь „Praavdada" toliilogdohon baina. Arbaad ba zuugaad ton tomonuud faabrikanuud ba zavooduud bolbol plaanuudaa dyyrgelgiin bolzornuudiiji bogonidxoxo argabaidaliiji olozo, orondoo xede millioon tyxerigei nemeltiin produukciiji ygehen baina. Staalinska Gurbadugaar Tabanzilei neremzete socialiis sorevnovaaniiin yrenyydenь iime, azalşadai maassanuudai olodog ba oronoigoo tuhada xeregledeg rezeervnyydenь iime baina.

Promiişlennostiiin alişji halbaridanь ysөөn bişe tiime predprijaatinuud bii geze xaragdana. Ende, nyyrhenei şaaxtanuudşji, maşiinabaiguulgiin zavooduudşji, tekstiilьne faabrikanuudşji, kondiiterska promiişlenostiiin predprijaatinuudşji, nege ygөөr xelebel, socialiis indyystriiin byxii otriaaduudai tyleөlegşed bii. Plaanuudaa bolzorhoonь urid dyyrgelgiin ba ylyylen dyyrgelgiin jixenyyd argabaidalnuud bolbol aradai azaxiin alişji halbaridanь bii. Xytelberilegşedei zorilgonь jyyb gebel, ede argabaidalnuudiiji todorxoilxo, socialiis sorevnovaaniiji organizovaalxa ba maassanuudai tuhaar, tereeniiji uragşanь debzyylxe.

SSSR-ei Verxoovno Soveedei gurbadugaar Seessiiin urda teexi ydernyyd xadaa manai argabaidalai şine barimtanuudiiji, azalai geroiizmiin şinenyyd zişeenyydiiji ygөө. SSSR-ei Verxoovno Soveedei depytaad nyxer Zaastavai xytelberilze baihan, „Makeejevyygolь" treestiin „Kapitaalьna" şaaxtiin gorniaaguud bolbol tabaharlingaa programmiiji dostoinoor dyyrgeed, jirexe tabaharlingaa plaaniiji bolzorhoonь urid dyyrgexiin tyleө, mynөө, Seessiin ydernyydte, sorevnovaani xeze baina.

Yşөө 1919 ondo, Vladiimir Ilьiç Leenin bolbol azalai bytөөsiiji jixedxexe tuxai, riadovoi xydelmerişedei zorimgoi anxaralanь xaana xaragdanab, tende kommuniizm exilxe baina geze bişee hen. Nemeltiin toonnuudiiji, miangaad ba xeden zuu miangaad toonn talxa, nyyrhe, bulad, neefть, miangaad ba xeden zuu miangaad şinenyyd maşiinanuudiiji, xeden zuu miangaad ba xede millioon meetr tkaaniiiji orondoo ygexe, byxii şine argabaidalnuudiiji bederen ololgo ba xereglelge—SSSR-te kommuniizmiin xysed ilaltiiji tyrgedxexiin tula iimel jyyme xeregtei. Bidener bolbol yiledberiiin teexnikiin ba promiişlennostiiin urgaltiin teempnyydei talaar, glaavna kapitaliis oronuudai urdanь orood bainabdi. Ene xadaa ugaa jixe ilalta mynl Gebeş, mynөө, ekonomiiçeska talaaraa, glaavna kapitaliis oronuudai urdanь oroxomnai şuxala. „Tiin, manaida azalai bytөөsiin ulam deeşee bolxo byrinь, manaida yiledberiiin teexnikiin ylemze narizaza haizaraxa byrinь ene şuxaliin şuxala ekonomiiçeska zorilgiiji ulam tyrgenөөr gyisedxeze bolxo ba ene zorilgiin gyisedxelnyydei bolzornuudiiji ulam jixeer xoroozo bolxo baina". (Staalin).

SSSR-ei Verxoovno Soveedei Seessi bolbol yrete jixe xydelmeriiiji xexe baina. Tereeniiji şiidxelge xadaa Leenin—Staalinai xeregte, aradai xeregte slyyzbe xexe baina. Soveed arad bolbol өөhediingөө hungamalnuudiiji negen hanalaar demzene ba Seessiin xydelmeriiijinь ugaa jixe anxaraltaigaar xaraxa baina. SSSR-ei Verxөovno Soveedei depytaaduudta bolьşeviig amarşalga xyrgeje!

(Main 24-ei „Praavdiin" tyryy bişeghee).

SSSR-ei Verxoovno Soveedei negedexi zarlalgiin gurbadugaar seessi

Seessiiin zasedaaniiin dnevniig

1939 on main 25

Ydeşiin 7 çaasta, SSSR-ei Verxoovno Soveedei zasedaaniiin zaal xadaa depytaaduudaar dyyrgegdenxei. Ende olontooto ailşad—moskoovska faabrik ba zavooduudai xydelmerişed, kylьtyyre, nauuka, iskyysstviin xydelmerilegşed, Ulaan Aarmiiin ba Ulaan Floodoi bojeecyyd, komandiirnuud, politxydelmerilegşed jirebed. Zarim loozanuudta—diplomatiis koorpusai tyleөlegşed. Soveedei ba gadaadiin pressa yrgenөөr tabigdanxai.

Preziidiymei stooldo—Sojuuzai Soveedei tyryylegşe nyx. Andreejev, Nacionaalьnostьnuudai Soveedei tyryylegşe nyx. Şveernik, Sojuuzai Soveedei tyryylegşiin orologşo nyx. Liişeenko, Nacionaalьnostьnuudai Soveedei tyryylegşiin orologşo nyx. Aslaanova gegşed huunad.

Praviitelьstvenne loozanuudta nyxed Staalin, Moolotov, Voroşiilov, Kaganooviç, Kaliinin, Ždaanov, Mikojaan, Xryşçoov, Beerija, Malenkoov, SSSR-ei Verxoovno Soveedei preziidiymei çleengyyd, SSSR-ei Aradai Komissaarnuud huunad. Depytaaduud ba ailşad bolbol paarti ba praviitelьstviin xytelberilegşediiji xyxiyyn ovaacaar ugtana. Abiaanuud nerjene: „Nyxer Staalinda Uraa!"

Nyxer Staalinda ba terenei soraatniguudta zoriuulagdahan xaluun ovaaca bolbol xeden minuuta yrgelzelne.

Nyxer A. A. Andreejev bolbol Sojuuzai Soveedei ba Nacionaalьnostьnuudai Soveedei xamtarahan zasedaaniiiji neegdebe geze sonosxobo. Xelsexe zyilnyydei negedexi asuudal tuuşaa doklaadtaigaar, SSSR-ei finaansiin Aradai Komissaar nyx. A. G. Zverioov vestypaalba.

Doklaadçig bolbol 1939 onoi, SSSR-ei biydzeed bolbol aradai azaxiin byxii halbarinuudai saaşaa debzeltiin ba xygzeltiin, socialiis gyrenei oboroonno şadabariiiji bexizyylgiin xysete zebsegenь bolno geze temdeglene. Staalinska xojor tabanzelnyydei tolotomoor bejelyylegdehenei rezyltaadta, socialiis nakopleeni urgana, soveed tyxerig ba soveed finaansuudai byxii sisteemenь bexizene.

Doklaadçig bolbol 1939 onoi, SSSR-ei gyrenei biydzeedei doxooduudai niite objoom bolbol 155 milliaard 607 millioon tyxerigei syymmeer xaraalagdana geze xelebe. 1938 onoixitoi sasuulbal, doxooduud bolbol 28 milliaard 36 millioon gy, ali 22 proceent urgaba.

Doklaadçigai hyylşiin ygenyyd bolbol aguujixa Staalinda zoriuulagdahan nerjeme aplodismeentnyydeer ba avaacanuudaar xuşagdana.

Nyx. Zverioovoi doklaadai tygesxede, tyryylegşe nyx. Andreejv bolbol Sojuuzai Soveedei ba Nacionaalьnostьnuudai Soveedei xamtarahan zasedaaniiji xaagdaba geze sonosxobo.

Seessiiin zasedaaniiin dnevniig

1939 on main 25

Main 25-da, Kreemlьde, SSSR-ei Verxoovno Soveedei gurbadugaar Seessi neegdebe. Yderei 2 çaasta, Sojuuzai Soveed bolbol өөriingөө xydelmeriiiji exilbe.

Kreemlevske Jixe dvoreec bolbol depytaaduudaar ba ailşadaar dyyrgegdenxei. Diplomatiiçeska loozdo, diplomatiiçeska koorpusai tyleөlegşed.

Praviitelьstvenne looznuudta paarti ba praviitelьstviin xytelberilegşed, SSSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei çleengyyd, Aradai komissaarnuud huunad. Depytaaduud bolbol paarti ba praviitelьstviin xytelberilegşediiji yysxelteigeer amarşalnad.

Sojuuzai Soveedei tyryylegşe depytaad A. A. Andreejev bolbol Sojuuzai Soveedei zasedaaniiiji neegdebe geze sonosxobo. Nyx. Andreejev bolbol Seessiiin doro dursagdahan xelsexe zyilnyydiiji zybşelgiin tuxai duradxaliiji oruulana:

1. 1939 onoi, SSSR-ei gyrenei biydzeediiji batalalga ba 1937 onoi torşo sooxi SSSR-ei gyrenei biydzeediiji dyyrgelge tuxai otçoodiiji batalalga.

2. SSSR-ei promiişlenne baiguulalgiin Aradai Komissariaadiiji bii bolgoxo tuxai.

3. Sojuuzna respyyblikenyydte, avtomobilьna traansportiin Aradai Komissariaaduudiiji bii bolgoxo tuxai.

4. Xojordugaar ba gurbadugaar Seessinyydei yje sooxi abtahan, ba SSSR-ei Verxoovno Soveedei batalalgada baihan, SSSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei ykaazuudiiji batalalga tuxai.

Tyryyşiin gurban asuudalnuud bolbol SSR Sojuuzai Sovnarkoomoor oruulagdaba.

Depytaad M. D. Bagiirov ygeabna. Sojuuzai Soveedei tyryylegşe—depytaad A. A. Andreejevaar sonosxogdohon byxii asuudalnuudiiji seessiiin xelsexe zyilnyydte oruulxa geze duradxaba. Depytaad M. D. Bagiirovai duradxal, Sojuuzai Soveedeer negen duugaar batalagdana.

Terenei hyylde, depytaad A. M. Alemaasov bolbol gyrenei biydzeed tuxai—xelsexe zyilnyydei negedexi asuudal tuşaa doklaadiiji Sojuuzai Soveedei ba Nacionaalьnostьnuudai Soveedei xamtarahan zasedaani deere sonosxo, xojor palaatanuudai xamtarahan zasedaani xadaa main 25-da ydeşiin 7 çaasta zarlaxa geze duradxal oruulba.

Ene duradxal, tereşelen negen duugaar abtaba.

* *
*

4 çaasta, Kreemlevske Jixe dvoreec soo Nacionaalьnostьnuudai Soveedei zasedaani exilbe.

ZURAG DEERE: „Praavdiin" neremzete. Sooçniske sanotoori.

(Fotoxrooniko).

Gurbadugaar seessiiin xyndelelde

(TASS-iin telegraammaar abtaba).

Zaporoozьje. Xyiten liistopzokaatkatai xysen tyges staan taporoozstaalь bolbol tovaarna yryyşiin produukciiji ygөө. Moskoovsko ba Goorьkovskө avtozavooduudai aadrésaar 150 toonno erxim şanartai liistiiji elьgeebe.

Sverdloovsk. Sergoo Ordzonikiidziin neremzete Uraalьska xynde maşiinabaiguulgiin, ordenonoosno zavood bolbol taban hariingaa programmiiji dyyrgebe. 4 hara 22 yderei torşo soo zavood bolbol orondoo, 1938 onoi tyryyşiin xaxadhaa xojor millioon xaxad tyxerig ylyyteigeer tovaarna produukciiji ygehen baina.

Leningraad. Leeningraadai ba ooblastiiin, Oblpromsoveedeer negedyylegdehen promiisloovo kooperaaca bolbol main 21-de taban hariingaa plaaniiji dyyrgee. Promarteeli bolbol 368 miangan tyxerigei produukciiji gargaa.

SOJUUZAI SOVEEDEI ZASEDAANI TUXAI

Informacioonno medeesel

1939 onoi main 26

Main 26-da, yderei 11 çaasta, Kreemlьde, SSSR-ei Verxoovno Soveedei zasedaaniiin zaal soo, Sojuuzai Soveedei xojordugaar zasedaani bolbo.

Sojuuzai Soveedei tyryylegşe, depytaad A. A. Andreejev zasedaaniiiji xytelberilbe.

Sojuuzai Soveed xadaa xelsexe zyilnyydeigee negedexi pyynktiiji, 1939 onoi, SSSR-ei gyrenei biydzeed tuxai Sojuuzai Soveedei biydzeedne komiissa, depytaad K. I. Nikolaajevagai sodoklaadiiji sonosobo.

Biydzeedne komiissiin sodoklaadai hyyleer, Sojuuzai Soveed xadaa 1939 onoi, SSSR-ei gyrenei biydzeedei ba 1937 on dotor SSSR-ei gyrenei biydzeedei dyyrgeltiin tuxai doklaad tuşaa yge xelelgiiji exilbe.

Depytaad T. I. Kyliijev (Azerbaidzaanska SSR-ei. Sobiir-Abaatska ookrug), RSFSR-ei Sovnarkoomoi tyryylegşiin orologşo V. V. Vaaxryşev, depytaaduud D. S. Korootçenko (YSSR-ei, Dnepropetroovsko ooblastiin, Amyyr Niizne-Dneeprovske ookrug) ba Y. Jysyypov (Yzbeekske SSR-ei, Taşkeentske — Staalinska ookrug) gegşed preenide yge xelehen baina.

Eneegeer, Sojuuzai Soveedei gurbadugaar seessiin xojordoxi zasedaaninь xaagdaba.

Nacionaalьnostьnuudai Soveedei zasedaani tuxai

Informacioonno medeesel

1939 onoi main 26

Main 26-da, ydeşiin 6 çaasta, Kreemlьde, SSSR-ei Verxoovno Soveedei zasedaaniiin zaal soo, Nacionaalьnostьnuudai Soveedei xojordoxi zasedaani bolbo.

Nacionaalьnostьnuudai Soveedei tyryylegşe, depytaad N. M. Şveernig zasedaaniiiji xytelberilbe.

Nacionaalьnostьnuudai Soveed bolbol xelsexe zyilnyydeigee negedexi pyynktiiji, 1939 onoi, SSSR-ei gyrenei biydzeedei tuxai Nacionaalьnostьnuudai Soveedei biydzeedne komiissiin tyryylegşe, depytaad Xooxlovoi sodoklaadi!ji sonosobo.

Biydzeedne komiissiin sodoklaadai hyyleer, Nacionaalьnostьnuudai Soveed xadaa 1939 onoi, SSSR-ei gyrenei biydzeedei ba 1937 on dotor, SSSR-ei gyrenei biydzeedei dyyrgeltiin tuxai doklaad tuşaa yge xelelgiiji exilbe.

Depytaaduud M. A. Byrmisteenko (Adegeiske avtonoomno ooblastiiin, Maikoobska seelьske ookrug), V. G. Vaneejev (Beloruusska SSR-ei, Miinske gorodskoi ookrug), S. T. Xoştaarija (Abxaazska ASSR-ei, Gaagrinska ookrug) ba R. K. Ibragiimov (Başkiirska ASSR-ei, Meleyyzovske ookrug) gegşed preenide yge xelebe.

Eneegeer, Nacionaalьnostьnuudai Soveedei gurbadugaar Seessiiin xojordoxi zasedaaninь xaagdaba.

ZURAG DEERE: „Azoovstaaliiin" № 4 şine doomniin baiguulalta (Mariypolь) (Fotoxrooniko).

Gurbadugaar Seessiiin xyndelelde

Stalinoo. „Krasnoarmeiskyygolь" treestiin, Şevçeenkiin neremzete ordenonoosno 19 şaaxt bolbol taban hariingaa plaaniiji dyyrgee. 121,939 toonn nyyrhe abtaba. „Staalinyygolь" treestiin Papaanincuudai neremzete treestiin 17-17 biis şaaxtnuudai ton jixe kollektiiv bolbol taban hariingaa programmiiji dyyrgee. Xada deere 343.750 toonn nyyrhe ygtenxei.

Saalьsk. Saalьska depoogoi parovoozniguud bolbol main 22 ydernyydei torşo soo 317 tiaazeloveesne poojezdnuudiiji jabuulhan baina. Aşaa şirelgiin, main plaan 60.542 toonn ylyybşelen dyyrgegdebe. Depoogoi erxim xynyyd bolbol gurbadugaar seessiiin neremzete baaxt deere.

Vorooneez. Kantemiroovske, Bytyrliinovske ba Veideleevske raioonuudai kolxoozuud bolbol, SSSR-ei Verxoovno Soveedei Seessiiiji paar xaxalalgiiji dyyrgelgeer ugtana. Dobriinske raioonoi, „Bolьşeviig" arteeliiin soloto tiisiaçnica, oordento Safroonovaagai zvenoo bolbol saaxarna sviookliin şoroi zөөleryylgiiji dyyrgebe.

Xiliin saanahaa telegraammanuud

GERMAANSKA - ITALЬJAANSKA VOJEENE DOOGOVOROI NIUUSA STATЬJAANUUD

Pariiz, main 24. (TASS). Pariizda abtahan medeenyydei johoor, hajaxan toliilogdohon, vojeenne-politiiçeske sojuuz tuxai germaano-italьjaanska doogovor bolbol tereşelen niuusa statьjaanuudtai baina. Itaali bolbol niuusa statьjaanuudai yndehe huuri deere, Poolьşodo esergyysen, Germaaniiji demzexe geze ujalgalba, Germaani bolbol Itaaliiin talada orozo, Fraancada esergyy vestypaalxiiji naiduulba.

Japoonoi gadaada xeregyydei ministeerstviin tyleeiegşiin medyylge

Tookio, main 25. (TASS). Ysegelder, Japoonoi gadaada xeregyydei ministeerstviin tyleelegşe bolbol Xitaddaxi ulasxoorondiin seettlьmeentnyydei baidal tuxai asuudalnuudaar medyylge toliilobo. Gylansyyde ba Şanxaida, ulasxoorondiin seettlьmeentnyydei territoorinuud deere „terroristiiçeske aaktnuud" bolzo baihan tula, Japoon bolbol ede seettlьmeentnyydei territoori deere zebsegte xysenyydiiji oruulxa ba antiijapoonsko elemeentnyydhee seberlexe johotoi geze medyylge soonь xelene.

JAPOONSKO AVIAACIIN ZERLIG JABUULGA

Çynciin, main 24. (TASS). Xitadai miirne gooroduudiiji handargahan, japoonsko boombodolgonuudai tuxai Xitadai aviacioonno komiteedei oficiaalьna medeenyyd sonosxogdobo.

Komiteedei medeenyydei johoor, vojeenne jabuulganuudai exilhenhee xoişo, ene onoi maartiinьhyyl boltor, japoonsko aviaaciin agaarai dobtolgonuudai yjede, Xitadai miirne 29090 graazdanuud aluulhan ba 41585 şarxatahan baina.

Xitaddaxi vojeenne jabuulganuud

(Çynciin ba Şanxaihaa, TASS-iin korrespondeentnyydei medeesehenei johoor)

CENTRAALЬNA XITADTA

Xitad seregyyd bolbol Czaojaaniiji (Xybei proviinciin xoito çaastьda) ezeleed, zyyn uragşaa jabaza yrgelzelheer ba Syiçzoyde dyte orozo jirehen baina.

Japooncuud bolbol Ciyaoşiihaa Xanьkoy-Içaanai şosseine xargii deere soxigdoo.

Xitaduudai oroxodo, japooncuud bolbol Dyynь myrenei zyyn erje deerexi Cziykoygei dyte şadarai gazarnuudiiji seberlehen ba gorodskoi xananuudai saaguur suxarihan baina. Xitad uud goorodiiji xyrieelebe.

Xybei proviinciin centraalьna çaastьda, xitad seregyyd bolbol Tianьmiiniiiji toiron xyrieelebe.

XOITO XITADTA

Şanьsii proviincada, Linьfiinihee baruun-xoino 10 kilomeetr gazarta baihan Tiymiinь, tereşelen Xoçzoyhee xolo bişe baihan Czinsiaançeenь bolbol xitaduudaar ezelegdee. Japoonsko seregyydei ylegdelenь suxariba.

URDA XITADTA

Kantoonhoo zyyn xoino, xitad seregyyd bolbol kontrdobtolgiiji xygzyylze, Cynxyaji toirood baihan xeden olon dereevninyydiiji ezelbe. Kantoonhoo zyyn tee, japooncuud bolbol Çzençeeniiji toirood baihan xeden olon pyynktnyydhee nelieed xoroltotoigoor gedergee soxigdohon baina.

Kantoonoi urda tee, xitaduud bolbol Cziyczlaanhaa 8 kilomeetr gazarta baihan Matuuniiji ezelbe.

Gyandyyn proviinciin baruun urdaxi erjiin zaxaar baihan Pakxoi deere bairalan buuxiiji hedehen japooncuud bolbol xitaduudai artilleriiiske galaar soxigdoo.

Japoonsko aviaaca bolbol Tyngyaaniiiji (Şenьsii proviinca) ba Fyancizaanь proviincada baihan—Fyçzoyji boombodobo.

Çzeen-Çeenei medyylge

LOONDON, main 23. (TASS) Çynciinhee medeesehenei johoor, Xitadai Vojeenne Soveedei politiiçeske tahagai naçaalьnig, vojeenne jyhedexi raioon iiji komaandalagşa generaal Çzen-Çeen bolbol „Xitadta, kritiiçeske baidalai bolood baixa yjede, Naankinai ba Xanьkoygei dergede manai aarmiiiji ygeixelgiiji tuilaza şadaagyi japooncuudta, mynөө tiime arga xezeeşji tabigdaxagyi. Xitad bolbol ilaxa johotoi. Terenei ilalta bolbol gansaxan le sagai asuudalnuud bolno. „Saaşaa, Çzenь Çeen bolbol japooncuud, jixe rastojaanida jabaza şadaxagyi geze xelene. Froontnuudai liininyyd deere, xitadai 60 diviizinyyd skoncentriirovenne baina.

Xybei proviincada, Czaojaanai xoito zygte xitad çaastьnuudiiji toiron xyrieelxe gehen japoonsko plaan bolbol taban xonogoi baildaanai hyylde ebderee.

BELEDXEL MUUTAIGAAR UGTABA

Xoriiin aimagai lesprodtoorg bolbol ene zilei modo-uradxalgiin xydelmeriiiji beledxel muutaigaar ugtaba.

Modo-uradxalgiin yni exilhen bolboşji, modo-uradxagşad—kolxoozniguud ba sag yrgelziin kaadrova xydelmerişediiji, ediee xooloor ba busad ed tovaarnuudaar dutamag xangana.

Zişeelxede, Deede-Xudanai ba Xezengiin modo-uradxalgiin paartinuudai xydelmerişedte, yder byxende xereglegdexe ed tovaarnuudai xudaldalga muusa organizovaalagdanxai. Xaa-xaanagyi, xudaldaa erxilegşe organizaacanuudai sklaaduudtanь, baazanuudtanь elbeg baidag 8 gryyppe ed tovaarnuudşji lesprodtoorgiin larioo guudtanь xomor.

Iime baixadanь, Xoriiin lesprodtoorgiinxid ba tereenei erxilegşe nyx. Tyyrşin bolbol serьjoozno xemzee abnagyi. Burlesprodtoorgiin zyghөө xamaaralsalga erigdene.

Dam. Zam.

Xojordoxi kvartaal exilheer xeden hara yngerebe

Finaansova kampaaniiin xojordugaar kvaartal exilheer xeden hara bolxonь. Teed, ene kvaartalai dyyrgeltenь, Xiaagtiin aimag dotor byrişji xangaltagyi jabaza baina.

Main 20-noi medeegeer, nalagovoi tatarinuud 27,2 proc. orohon baina. Xydөөhөө oroxo johotoi kylьtsbooriinь arai geze 26 proc. gylsedxegdөө.

Ene xadaa tere aimagta, myngөө elsyylgiin ton muusa dyyrgegdeze baihiinь xaruulna. Tiime tula, Xiaagtiin aimgyisedkoomoi finaansova tahag bolbol xojordugaar kvaartalai finaansova kampaaniiin dyyrgeltiiji sag bolzor soonь xangaxa johotoi.

C. D.

Oi modiiji xamgaalalgada anxaralaa tabixa

Zakaamin, Buriaad-Cakirai somonoi, „Bojoviik" kolxoozoi kolxoozniguud xadaa oi modiiji xamagaalxa ba galai ajuultai temesexe tuxai BMASSR-ei Sovnarkoomoi togtoomziiji zybşen xelsebe. Tiigeed, gyrenei ymsiiji—oi modiiji gemteexe, tereeniiji ebdexe, tairaxa g. m. jabadaltai ba galai ajuultai temesexe geze xelsebed.

AJUUŞIIN.

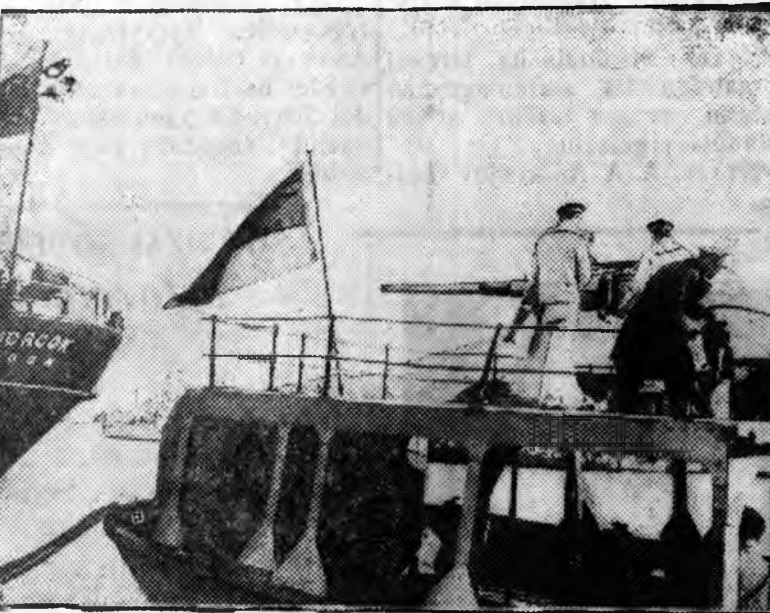
Modo-uradxalgada xydelmerişediiji xysed xanduulxa

Xori. Xyrbiiin somon (somsoveedeinь tyryylegşe nyx. Bazarzabai) bolbol Deede-Xudandaxi modo-uradxalgada 58 sezoonniguudiiji — kolxoozniguudiiji elьgeexe plaantai baigaa. Tede xynyydenь mynөө xyrter, modo-uradxalgada oşoogyi, xarin miil 24 xynyydenь elьgeegdehen ba busadanь ali bolxoor haatuulagdana.

Ene somonoi, Kaliininai neremzete kolxooz (tyryylegşenь nyx. Çimedei) xadaa 24 xynyydhee, 8 xynyydiiji, „Şine Azal" kolxoozhoo—15 xynyydei orondo, 7 xynyyd xydelmerilze baina.

Ene—serьjoozno signaal geeşe. Tiime xadanь, Xoriiin aimgyisedkoom bolbol modo-uradxalgada xydelmerişediiji xysed elьgeexiin tula xemzee abmaar boloo.

D. Z.

ZURAG DEERE: Francuuzska matroosuud bolbol ispaanska storozivoi syydne deere, oruudiiiji zadalaad yzeze baina. (Fotoxrooniko TASS).

ҺУРГАГША—ОБЩЕСТВЕННИК

Яруунын аймагай, Ульдиргын сельсоведэй баруун Ульдиргын эхин һургуулиин һургагша Дандар Ширапов болбол Кировэй нэрэмжэтэ колхозой колхозникуудые бэшэгтэ һургаха хэрэгтэ угаа ехэ оролдолго гаргана.

Нvхэр Ширапов хадаа наһатанай һургуулинуудай хvдэлмэриинь планиие табил[…] даг ба методическэ заабар[…] vгэдэг. Гадна, ВКП(б)-э[…] XVIII съездын материалну[…] дые vзэхэдэнь, колхознигуу[…] та туһалдаг ба ойлгогдосог[…] асуудалнуудта тайлбари v[…] дэг байна.

Т. С. Р.

Ажалай ба политическэ дэбжэлтэ

Яруунa. (Телефоноор абтаба). Энэ оной апрелиин 26-най vдэр, районой центр—Сосново-озерскэ, эндэхи учреждениннvvдэй хvдэлмэрилэгшэдэй митинг болобо.

Тус митинг хадаа СССР-эй Верховно Соведэй гурбадугаар сессиин нээгдэһэн тухай мэдээсэлые соносоо. Социалистическэ гvрэнэйнгөө законадательна орган—Верховно Соведэй гурбадугаар сессиие ажалай ба политическэ дэбжэлтээр угтаба.

Аймагай банкын хvдэлмэрилэгшэдэй зvгһөө нvх. Титенко гэгшэ vгэ хэлэбэ. Тэрэ хадаа банкынгаа х[…] дэлмэриие эрхим һайн бол[…] хо тухайа социалистиче[…] кэ уялгануудые абаба.

Һvvлээрэнь, районно ф[…] нансова таһагай инспекто[…] нvх. Цыденов vгэ хэлээ. Бv[…] финансова хvдэлмэрилэгшэд[…] дунда, Сталинска Гурбадуга[…] Табанжэлэй нэрэмжэтэ соци[…] листическэ соревнованиие v[…] гэнөөр дэлгэрvvлхэ, хоёрд[…] гаар кварталай финансо[…] планиие болзорһоонь ур[…] vлvvлэн дvvргэхэ г. м. уялг[…] нуудые абаһан байна.

ЦЫЖИПОВ.

СОВЕТСКЭ СОЮЗ ДОТОР

◆ Куйбышевска обласTиин Воецко селодо, солото танкистнууд, Михеевэй хvбvvд Виктор, Павел, Федор ба Иван гэгшэд тvрэһэн нютагтаа ерэбэд. Эдэнэрэй ерэлгэтэй дашарамдуулһан митинг боложо, колхознигууд хадаа нютагай гаа солотонорые халуунаар амаршалбад.

◆ Сталинай нэрэмжэтэ, московско автомобильна заводой, кузнечнэ штампнуудай таһагай коллектив хадаа багалитражна автомобиль vйлэдбэриин, штампнуудай тvрvvшын комплектые, болзорһоонь 8 хоног урид—майн 22-то бэлэдхэжэ дvvргээ. Ойрын vдэрнvvдтэ, тvрvvшын багалитражна автомобилиин дэтальнуудые штамповалалга эхилхэнь.

◆ Энэ жэлэй торшо соо, СССР-эй мяханай ба һvнэй промышленностиин наркомат болбол 50 миллион килограмм мороженo бvтөөн гаргаха байна. Ойрын vдэрнvvдтэ, Пятигорскодо мороженын фабрикын барилгада эхилэн ороxонь. Мvн, һаяар Киевтэ, Алма-Атада фабриканууд хvдэлмэрилжэ эхилхэ.

◆ Ворошиловай нэрэмжэтэ Торецкэ машинабайгуулгын завод (УССР) болбол шахтын породые хуряаха, тvрvvшын ашалгын машина бэлэдхээ. Энэ машинань час дотор 60 кубическа метр по[…] родые хуряаха байна.

◆ Ворошиловградуго[…] комбинадай шахтада 1500-һ[…] дээшэ, гэрэй эзэн эхэнэрнv[…] ерээ, эдэнэр хадаа горняга[…] профессиие амжалтатайга[…] шудалжа байна. Мvн, оло[…] шахтнуудта эхэнэр горня[…] гуудһаа стахановска бригад[…] нууд организовалагдаа.

◆ Тvмэр замай транспо[…] тын квалифицированна хvдэ[…] мэрилэгшэдые бэлэдхэхэ ку[…] сдэ, 20 мянга шахуу эхэнэ[…] нvvд һургагдажа байна. Һv[…] лэй 5 һара соо 14 мянга[…] эхэнэрнvvд һуралсалые дvv[…] гэжэ гараа. Транспорт хада[…] машинистнуудай туһалагша[…] станциин дежурнанууд, теле[…] графистнууд ба электромо[…] тернууд гэхэ зэргын, шэ[…] кадрнуудые абаһан байна.

◆ Майн 20-до, СССР-[…] сейсмическэ центральна ста[…] ци хадаа Москваһаа 2090 к[…] лометртэ болоһон газарай х[…] дэлэлгые зарегистрировалһ[…] байна. Газарай хvдэлэлг[…] центрынь Адриатическа д[…] лайда байгаа.

◆ Гимнастикын тала[…] Вvхэсоюзна соревновани бол[…] жо дvvрэбэ. Эндэ, гимнаст[…] каар СССР-эй чемпион, Иб[…] кулаев (Киев) хадаа нэгэдэ[…] һуури эзэлбэ. Мvн, хоёрдо[…] һуурнинь орденоносец Дми[…] риев (Харьков) эзэлһэн байн[…]

Iskyysstvnyydei ebte barisaan

(Byxesojuuzna xydөө azaxiin viistavkiin barilga deere)

Byxesojuuzna xydөө azaxiin viistavkiin arxitektyyre ba gojoolgodo, tus viistavkiin aguujixe udxiiji xydoozestvenoor ba zybөөr xaruulxa—Soveed arxiteektornyyd, xydoozniguud ba skyylьptornyydei xubida xyrtehen, tere xyndete zorilgonь iime baigaa.

Xydөө azaxiiji socialiis johoor xubilalgada paartiiin roolь, kollektiivne azalai ilalta, delxei deere tyryyşiin socialiis gazartariaalangai triiymf, kolxooznıguudai şine ba zaziitoçna azabaidal xadaa viistavkiin ansaamblьda eli todoor xaruulagdaxa johotoi.

Viistavke deere 250 barilganuud barigdaxa ba tedenei xamtalagdahan kybatyyrenь 800 miangan kyb. meetr baihan deerehee, ene zorilgiiji şiidxelge berxetei baigaa hen.

Viistavke bolbol 150 gektaar territooritoi, tereenhee 47 gektaaranь plooşçadьnuud ba xargiinuud, 50 gektaar şaxuunь—eldeb nogoonuud ba sesegyyd, 8 gektaaranь—şugii burgaahanuud ezelhen baina.

Jaroslaavska şossee teehee, viistavkiin territoori deere jirehen xynyyd xadaa graniitne postameent deere, „Xydelmerişen ba kolxooznica" gehen, nyxer V. Myyxinaagai skyylьptyriiji xaraxa. Ziberedeggyi buladaar xegdehen ene skyylьptyyre bolbol Pariizda bolhon ulasxoorondiin viistavkiin pavilьooniiji şimehen baina. Ene xadaa viistavkiin exinь myn.

Viistavkiiji xaragşa bolbol endehee yrgen alleijaar jabaza, viistavkiin glaavna yydende xyrexe. Ene xadaa arxitektyyrne talaaraa tyryyşiin triiymfaalьna soveed aarka myn. Syleөte kollektiivne azalai xyse şadaliiji xaruulhan, ene monumentaalьna aarka xadaa indystrializaaca ba kollektivizaaciin teeme tuşaa skylьptyyrne barelьjeefyydeer şimegdexe jym. Ypravleeniiin pavilьoontoi „Administraaciin plooşçadь" neegdexe. Ene plooşçadiiiji ton jixe sesegyydeer xegdehen, Maarks, Eengelь, Leenin, Staalinai zuraguudtai, ugaa jixe tug gojoono.

„Administraaciin plooşçadьhoo" saaşaa, viistavkiin glaavna allei exiixe, ene xadaa sesegyydeer, eldeb nogoonuud ba jalarma koloonnonuudaar xyrieelegdenxei. Allein xojor talaaranь speciaalьna postameentnyyd deere, şine konstruukciin ton xysetei 24 traaktornuud tabigdaxa.

Glaavna alleihee „Kolxoozuudai plooşçadь" teeşe oşoxo, tende viistavkiin glaavna ba zonaalьna pavilьoonuud. Akadeemig Şçyyko ba profeessor Gelьfreix gegşedei projeekteer baiguulagdaza baigaa glaavna pavilьoonoi 50 meetr yndertei baaşni xadaa traktoriist ba kolxooznica xojoroi, tariaanai booltonuudiiji bariaad jabahan, 13 meetr yndertei, altalagdahan skylьptyyrne gryyppeer gojoogdoxo. Tus baaşni bolbol „Urgasiin praazdnig" gehen teeme tuşaa zoxioogdohon skylьptyʎrne barelьjeefeer, glaavna pavilьoonoi xanatai negedehen baixa. SSSR-ei ugaa tomo geerb ba 11 sojuuzna respyyblikenyydei geerbnyyd bolbol pavilьooniiji şimene,

Glaavna pavilьoon bolbol viistavkiin tyryyşiin pavilьoon myn: ende byxli Sojuuzai xydөө azaxiin ilaltanuud xaruulagdaxa.

„Kolxoozuudai plooşçadь" deere, sojuuzna ba avtonoomno respyyblikenyydei, RSFSR-ei xizaarnuud ba ooblastьnuudai pavilьoonuud xaruulagdaxa. Respyblikaanska pavilьoonuudai olonxinь, nacionaalьna respyyblikenyydei talaantta zaluuşuudai projeekteer baiguulagdaa.

„Kolxoozuudai plooşçadьhoo", viistavkiiji xaragşa bolbol xydөө azaxiin şine, tomo, mexaniziirovanna yiledberiiiji baiguulxiin tylөө Leenin—Staalinai paartiiin temeselei itooguudiiji demonstraacalagşa, „Mexanizaaciin plooşçadьto" oroxo.

Plooşçadiiin ceentrte, ton ynder postameent deere, nyxer Staalinai gigaant jixe statyi xolohoo xaragdana (skyylьptor Merkyyrovei xydelmeri). Pavilьoonoi bulad aarknuud dooguur, viistavkiin glaavna allei yrgelzelne, ene allein xojor talaaranь xysete tranportioornuud deere, xydөө azaxiin 200 şaxuu maşiinanuud ba sloozno agregaaduud xydelze baixa. Pavilьoonoi dergede leekce, nauuçna xydelmeri, kinoo ba busadiiji yngergexiin tula zaalnuud ba auditoorinuud bii. „Mexanizaaciin plooşçadь" deere, „Mexanizaaciin" pavilьoonhoo gadna, myn „Oroohonoi", „Xioopogoi" ba „Malazalai" pavilьoonuud bii jym.

Ene plooşçadьhoo alleigeer jabaza, „Dereevnidexi şinenyyd zyilnyyd" gehen gorodoogto xyrexe. Allein eseste, uran haixanai ton jixenyyd xojor steendnyyd baiguulagdaxa, edeen deere orodoi eiite xydoozniguud—Reepin, Peroov, Makoovski ba busadai zurahan, orodoi dereevniiin baidaliiji xaruulhan kartiinanuudai xydoozestvennoor jixedxegdehen koopinuud tabigdanxai baixa.

„Dereevnidexi şinenyyd zyilnyyd" geze gorodoogto, selьsoveed, klyyb, hurguuli, naralaigiin ger, jaaslьnuud, azaxiin eldeb bariiganuud, tereşelen MTS-iin usaadьba baiguulagdanxai.

„Mexanizaaciin plooşçadьhoo" xolo bişe, otraslevoi pavilьoonuud, terenei toodo vinograadna urgamalnuudaar elbeg, gaixamşag gojo arxitektyyrneer baiguulagdahan „Vinograadstvo ba arxinerelge" gehen pavilьoon bii. Myn ende, „Sviooklo", „Lioon ba konoplioo", „Zygii ysxeberilge", „Texniiçeske kylьtyyrenyyd", „Zimesyyd ba oovoşçnuud", „Sesegyyd" gehen pavilьoonuud zirlise baiguulagdanxai. Hyyleinь pavilьoon xadaa sadoovo-paarkova arxitektyyriin johoor barigdahan ba sesegyydeer dekoriirovalagdahan baina.

Ene le plooşçadьtoi zergeleed, „Agnuuri ba anbarilga" geze pavilьoon ba „Sai", „Konseervnyyd", „Tamaxi", „Zagahan", „Miaxan" ba busadai pavilьoonuudtai, ediee xooloi promiişlennostiiin uçaastog baiguulagdanxai. Ede byxii pavilьoonuud bolbol ton gojo dekoratiivna jym.

Viistavkiiji xaragşa bolbol endehee amaraltiin zoonodo orozo şadaxa, amaraltiin zoonodo 5000 xynyydei huuritai Nogoon teaatr bii. Teaatrai neemel sceenenь 1000 şaxuu naadagşadiiji bagtaaxa.

Byxii respyyblikenyyd, gooroduud, xizaarnuud ba ooblastьnuudai maasternuud bolbol viistavkiin bariiganuudta xabaadalsana.

Viistavoçna bariiganuudiiji barilgada olon janziin materiaalnuud xereglegdene. Pavilьoonuud bolbol betoonoor, kirpiiseer, tymerөөr, ziberdeggyi buladaar, gerelei şileer, mraamoraar, eldeb modonuudaar barigdana.

Viistavke bolbol foormooroo nacionaalьna, udxaaraa socialiis iskyysstvnyydei bodoto ebte xani barisaan myn. Olon nacionaalьnostьnuudai, xeden yjetenei ba zaanrnuudai xydoozniguud bolbol viistavkiiji gojoolgodo, ornameentnyyd, ziivopiisiiin, skyylьtoriin şinenyyd teemenyyd tuş[…] ton adali entyziaazmtaiga[…] xydelmeriined. Soveed iskyys[…] viin gaixamşag maasternu[…] arxiteektornyyd oordentod n[…] xed Sofaan, Alabian, Poliakov[…] Çeçyylin, Vileenski, Biikov[…] ybegen yjetenei maasternu[…] profeessor Çerneşoov, ziivo[…] siiin akadeemig Lansere[…] Feoodorovski, Jaakovlev, skyy[…] ptor oordento nyxer Myyxin[…] Motoviilov, Koroliiov, iskyyss[…] vnyydei gabijaata deejatelь G[…] raasimov ba busad bolb[…] pavilьoonuudiiji şimen gojoo[…] baina. Tedeentei xamta, xede[…] olon soveed xydoozniguu[…] skyylьptornyyd, arxiteekto[…] nyyd ba tereşelen, aradai tvo[…] çestviin tyleөlegşed—xydooz[…] guud Paleexa, Msteerii […] nacionaalьna respyyblikeny[…] deixid xydelmeriine.

Viistavkiin bariiganuud[…] barilgada, paarti ba praviite[…] stviin xytelberilegşed, sociali[…] gazartariaalangai soloto xyny[…] bolbol ugaa jixe praktiiçes[…] tuhalamza yzyyine.

Ede byxii xadaa viistavki[…] ynder deede teemenyydte d[…] toino, xydoozestvennostь, ide[…] nostь, aradai bodoto baidal[…] xaruulhan ba socialiizm[…] realiizmaar nebterehen, arxite[…] tyyrne ansaambliiin baiguula[…] daxa baihanda bidenei nai[…] bari etigel myn.

A. Zyykov

Byxesojuuzna xydөө azaxiin viis[…] kiin glaavna arxiteektoriiji orolo[…]

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, Центросоюзная, 19. Телефоны редакции: редактора —3—44; отв. секретаря — 3-23; сельхозотдел — 7—55; промотдел — 7—55.

Типография НЕМИ. Уполглавлит 485